

C-507/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. július 3.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesverwaltungsgericht (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. május 14.

Alperes, fellebbező és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Bundesrepublik Deutschland

Felperes és ellenérdekű fél:

XT

Az alapeljárás tárgya

Ipsa facto menekültkénti elismerés az Asylgesetz (a menedékjogról szóló törvény)
3. §-a (3) bekezdésének második mondata alapján

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezése;
EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Azon kérdés megítélése során, hogy a 2011/95/EU irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata értelmében megszűnt-e az UNRWA által egy hontalan palesztinnak biztosított védelem vagy támogatás, területi szempontból kizárólag azt a konkrét művelési területet (Gázai övezet, Jordánia, Libanon, Szíria, Ciszjordánia) kell-e alapul venni, ahol a hontalan személy az UNRWA mandátuma területének elhagyásakor ténylegesen tartózkodott (a jelen

esetben: Szíria), vagy az UNRWA mandátumának területéhez tartozó további műveleti területeket is alapul kell venni?

2) Ha nem kizárólag azt a konkrét műveleti területet kell alapul venni, ahol a hontalan személy az UNRWA mandátuma területének elhagyásakor ténylegesen tartózkodott: minden esetben és további feltételektől függetlenül a mandátum területének összes műveleti területét kell-e alapul venni? Ha nem: Csak akkor kell-e figyelembe venni további műveleti területeket, ha a hontalan személyt érdemi (területi) kapcsolat fűzte e műveleti területekhez? Szükséges-e az ilyen kapcsolat fennállásához, hogy a hontalan személy – az UNRWA mandátuma területének elhagyásakor vagy korábban – e műveleti területeken rendelkezett szokásos tartózkodási hellyel? További körülményeket is figyelembe kell-e venni az érdemi (területi) kapcsolat vizsgálata során? Ha igen: Melyeket? Jelentőséggel bír-e, hogy a hontalan személy az UNRWA mandátuma területének elhagyásakor beutazhat-e, és elvárható-e tőle, hogy beutazzon a releváns műveleti területre?

3) A 2011/95/EU irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata értelmében *ipso facto* akkor is megilletik-e az irányelv által biztosított előnyök azt a hontalan személyt, aki elhagyja az UNRWA mandátumának területét, mivel a tényleges tartózkodási helye szerinti műveleti területen személyes biztonsága komoly veszélyben van, és az UNRWA nem képes ott számára védelmet vagy támogatást biztosítani, ha e hontalan személy korábban anélkül utazott e műveleti területre, hogy a korábbi tartózkodási helye szerinti műveleti területen személyes biztonsága komoly veszélyben lett volna, és anélkül, hogy az átutazás időpontjában fennálló körülmények alapján számíthatott volna arra, hogy a műveleti területen, amelyre utazik, az UNRWA védelmében vagy támogatásában részesül, és belátható időn belül visszatérhet az addigi tartózkodási helye szerinti műveleti területre?

4) Azon kérdés megítélése során, hogy a hontalan személy azért nem ismerhető-e el *ipso facto* menekültként, mert az UNRWA mandátuma területének elhagyását követően már nem állnak fenn a 2011/95/EU irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata szerinti feltételek, kizárólag az utolsó szokásos tartózkodási hely szerinti műveleti területet kell-e alapul venni? Ha nem: Ezzel párhuzamosan azokat a területeket is figyelembe kell-e venni, amelyeket a 2. kérdés alapján az UNRWA mandátuma területe elhagyásának időpontjakor alapul kell venni? Ha nem: Milyen kritériumok alapján kell meghatározni azokat a területeket, amelyeket figyelembe kell venni a kérelem tárgyában történő döntéshozatal időpontjában? Azt feltételezi-e a 2011/95/EU irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata szerinti feltételek fennállásának megszűnése, hogy a releváns műveleti területen a(z) állami vagy kvázi állami) szervek készek befogadni (illetve visszafogadni) a hontalan személyt?

5) Abban az esetben, ha a 2011/95/EU irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata szerinti feltételek fennállásával vagy fennállásuk megszűnésével összefüggésben a(z) utolsó) szokásos tartózkodási hely szerinti

műveleti terület bír jelentőséggel: Milyen kritériumok relevánsak a szokásos tartózkodási hely létesítése szempontjából? A tartózkodás helye szerinti ország által engedélyezett jogszerű tartózkodásra van-e szükség? Ha nem: Szükség van-e legalább arra, hogy a műveleti terület felelős szervei tudatosan tűrjék az érintett hontalan személy tartózkodását? Ha ez utóbbi kérdésre igenlő választ kell adni: Tudniuk kell-e a felelős szervezeteknek konkrétan az adott hontalan személy jelenlétéről, vagy elegendő, ha tudatosan tűrik az adott hontalan személynek mint személynek egy nagyobb csoportja tagjának a tartózkodását? Ha nem: Elegendő-e önmagában a huzamosabb tényleges tartózkodás?

A hivatkozott nemzetközi jogi rendelkezések

A menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-i egyezmény (kihirdette: az 1989. évi 15. tvr., a továbbiakban: Genfi Egyezmény), az 1. cikk A., valamint D., E. és F. pontja.

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 12. cikk (1) bekezdése a) pontjának első mondata (a továbbiakban még: a védelmet vagy támogatást kizáró klauzula) és második mondata (a továbbiakban még: a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula), a 2. cikk d) és n) pontja.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Asylgesetz (a menedékjogról szóló törvény, a továbbiakban: AsylG), 3. § („A menekültként való elismerés”), 27. § („Az üldöztetéssel szemben máshol fennálló biztonság”), 29. § („Elfogadhatatlan kérelmek”), 77. § („A bíróság általi döntéshozatal”).

A Bíróság hivatkozott ítélezési gyakorlata

2018. július 25-i Alheto ítélet (C-585/16, ECLI:EU:C:2018:584, 7., 86., 92. pont, 110. és azt követő pontok, 127. pont, 131. és azt követő pontok, 140. pont);

2012. december 19-i El Kott és társai ítélet (C-364/11, ECLI:EU:C:2012:826, 49–51., 52., 54., 58–65., 75–77. és 81. pont);

2010. június 17-i Bolbol ítélet (C-31/09, ECLI:EU:C:2010:351, 44., 51. pont).

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A Damaszkuszban született felperes hontalan palesztin. A felperes *ipso facto* menekültkénti elismerését kéri az AsylG 3. §-a (3) bekezdésének második mondata alapján. Saját bevallása szerint 2015 decemberében utazott be Németország területére. 2016 februárjának elején menedékjog iránti kérelmet nyújtott be. Meghallgatása során azt állította, hogy 2013 októberétől 2015. november 20-ig alkalmi munkákat végzett Libanonban. Mivel ott nem kapott tartózkodási jogot, és a libanoni biztonsági erők elkezdték „öket” visszatoloncolni Szíriába, visszatért oda. 2015. november végi kiutazásáig Qudsayában (Szíria) tartózkodott. Családja továbbra is ott él. Szíriát a háború miatt hagyta el. Attól fél, hogy Szíriába való visszatérése esetén letartóztatnák.
- 2 2016. augusztus 29-i határozatával a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal, Németország) kiegészítő védelemre jogosult személyként ismerte el a felperest. Menedékjog iránti kérelmét egyebekben elutasította.
- 3 2016. november 24-i ítéletével a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság, Németország) arra kötelezte az alperest, hogy ismerje el menekültként a felperest. Indokolásként kifejtette, hogy a felperes az AsylG 3. §-a értelmében az üldöztetés veszélyének van kitéve.
- 4 A fellebbezési eljárásban a felperes benyújtotta az Egyesült Nemzetek Közel-keleti Palesztin Menekülteket Segélyező és Munkaközvetítő Hivatalánál (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East, a továbbiakban: UNRWA) történt regisztrációjáról kiállított igazolásról készült, meghallgatása során már a szövetségi hivatalnak is bemutatott fénymásolatot. A „Family Registration Card” szerint családtagként regisztráltak Jarmukban (Damaszkusz déli részén fekvő tábor).
- 5 2017. december 18-i ítéletével az Oberverwaltungsgericht (közigazgatási felsőbíróság, Németország) elutasította az alperes által a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) ítéletével szemben benyújtott fellebbezést. Indokolásként kifejtette, hogy a felperes hontalan palesztin származású személyként menekültnek minősül az AsylG 3. §-a (3) bekezdésének második mondata értelmében. Az UNRWA által biztosított védelem kiterjedt a felperesre. A felperes esetében a védelemre szorultság hiányának kizáró oka sem áll fenn, mert rajta kívül álló okokból szűnt meg az UNRWA által biztosított védelem. Szíriából való kiutazásakor a felperes személyes biztonsága komoly veszélyben volt. Kiutazása nem tekinthető önkéntesnek a rajta kívül álló kényszerítő okok miatt. Ezt támasztja alá kiegészítő védelemre jogosult személyként történt elismerése. Kiutazásának időpontjában a felperesnek arra sem volt lehetősége, hogy az UNRWA által biztosított védelmet működési területének más részén vegye igénybe. Jordánia és Libanon már a felperes Szíriából való kiutazása előtt lezárta határait az ott tartózkodó palesztin menekültek előtt.

- 6 Felülvizsgálati kérelmének indokolásaként az alperes kifejtette, hogy tisztázni kell, hogy alkalmazható-e a 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata olyan helyzetben, amelyben az UNRWA védelmében vagy támogatásában részesülő hontalan palesztin huzamosabban az UNRWA egy másik műveleti területén tartózkodik, mint ahol korábban igénybe vette az UNRWA ellátásait, és a jelenlegi tartózkodási helye szerinti műveleti területen nem próbálja igénybe venni az UNRWA védelmét vagy támogatását.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

A felperes menedékjog iránti kérelme nem elfogadhatatlan amiatt, hogy az „első menedék országa” felelős lenne

- 7 A felperes menedékjog iránti kérelme nem elfogadhatatlan az AsylG 29. §-a (1) bekezdésének 4. pontja alapján. A kérelem csak akkor lenne elfogadhatatlan, ha egy nem uniós tagállamnak minősülő és a külföldit visszafogadni hajlandó ország az AsylG 27. §-a szerinti egyéb harmadik országnak tekintendő. Az AsylG e rendelkezéseivel a német jogalkotó a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 35. cikke szerinti első menedék országának elvét ültette át. Az AsylG 27. §-ával összefüggésben értelmezett 29. §-a (1) bekezdésének 4. pontja értelmében vett „egyéb harmadik ország”, illetve a 2013/32 irányelv 35. cikke értelmében vett „első menedék országa” csak olyan ország lehet, amely eltér a kérelmező szokásos tartózkodási helye szerinti országtól.
- 8 Az AsylG 29. §-a (1) bekezdésének 4. pontja szerinti elfogadhatatlansági ok nem áll fenn: ha a felperes az UNRWA mandátuma területének elhagyása előtt legutóbb Libanonban rendelkezett szokásos tartózkodási hellyel, akkor ezen ország a szokásos tartózkodási hely országaként nem minősül harmadik országnak. Szíria sem tekinthető ilyen országnak, mivel még ha a felperes Szíriában nem lenne is az üldöztetés veszélyének kitéve, ott 2015 novemberének végén a háborús állapotok miatt nem voltak biztosítottak az elvárható életfeltételek. Ha viszont a felperes legutóbb Szíriában rendelkezett volna szokásos tartózkodási hellyel, akkor Libanon nem lenne figyelembe vehető egyéb harmadik országként, illetve az első menedék országaként, mivel a felperes a Szíriából 2015 novemberének végén való kiutazása után már nem tartózkodott Libanonban.

A menedékjog iránti kérelem megalapozottsága, ha a felperest ipso facto menekültként kell elismerni

- 9 A menedékjog iránti kérelemnek érdemben helyt kell adni, ha a) fennállnak a Genfi Egyezmény 1. cikke D. pontjának első és második mondata, a 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának első és második mondata, illetve az AsylG 3. §-a (3) bekezdésének – az irányelv említett rendelkezéseit átültető – első

és második mondata szerinti feltételek, és b) nem állnak fenn a Genfi Egyezmény 1. cikkének E. és F. pontja, a 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének b) pontja, valamint 12. cikkének (2) és (3) bekezdése, illetve az AsylG 3. §-ának – az irányelv említett rendelkezéseit átültető – (2) bekezdése szerinti kizáró okok.

- 10 A Genfi Egyezmény 1. cikke D. pontjának első mondata értelmében az Egyezmény nem alkalmazható azokra a személyekre, akik jelenleg nem az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosától, hanem az Egyesült Nemzetek valamely más szervétől vagy ügynökségétől kapnak védelmet vagy támogatást. Ha ez a védelem vagy támogatás bármely okból anélkül szűnt meg, hogy e személyek helyzetét az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének megfelelő határozataival összhangban véglegesen rendezték volna, e személyeket a Genfi Egyezmény 1. cikke D. pontjának második mondata értelmében *ipso facto* megilletik az Egyezmény által biztosított előnyök. A Genfi Egyezmény 1. cikke D. pontjának első mondata szerinti, a védelmet vagy támogatást kizáró klauzula és a Genfi Egyezmény 1. cikke D. pontjának második mondata szerinti, a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula egységet képez olyan értelemben, hogy csak a rendelkezés mindkét mondata tényállási feltételeinek együttes teljesülése esetén alkalmazható a Genfi Egyezmény.
- 11 A 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának első mondata értelmében a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy nem ismerhető el menekültként, amennyiben az érintett személy a Genfi Egyezmény 1. cikkének D. pontja szerint nem az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztoságának, hanem az Egyesült Nemzetek valamely más szervének vagy ügynökségének védelmében vagy támogatásában részesül. Amennyiben e védelem vagy támogatás bármely okból anélkül szűnt meg, hogy e személyek helyzetét az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének megfelelő határozataival összhangban véglegesen rendezték volna, e személyeket a 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata értelmében *ipso facto* megilletik az ezen irányelv által biztosított előnyök.
- 12 A 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének b) pontja, valamint 12. cikkének (2) és (3) bekezdése szerinti kizáró okok nem állnak fenn a felperes esetében. A felperes az említett irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának első mondata szerinti kizáró ok feltételeinek is megfelel.
- 13 Az UNRWA az Egyesült Nemzetek említett rendelkezések szerinti szerveinek és ügynökségeinek egyike. A „védelem” és „támogatás” mint alternatív gondoskodási formák konkrét jelentését az UNRWA által megbízatása keretében ellátott tevékenység adja meg. Az bír jelentőséggel, hogy az érintett a személyek azon csoportjába tartozik-e, amelyről mandátumának megfelelően az UNRWA gondoskodik. Ez mindenképpen így van azon személyek esetében, akiket – mint a jelen esetben a felperest – palesztin menekültként regisztráltak az UNRWA-nál (és továbbra is így vannak regisztrálva). Ezen értelmezés megfelel a védelmet vagy támogatást kizáró klauzula értelmének és céljának, amely annak biztosítására

irányul, hogy elsősorban az UNRWA, ne pedig a részes államok, különösen ne az arab államok gondoskodjanak a palesztin menekültekről.

- 14 A védelmet vagy támogatást kizáró klauzula csak azon személyekre vonatkozik, akik ténylegesen is igénybe veszik az UNRWA segítségét. Az érintett rendelkezéseket megszorítóan kell értelmezni. A menekültkénti elismerésből való kizárás oka nemcsak azon személyeknél áll fenn, akik jelenleg az UNRWA támogatásában részesülnek, hanem azoknál is, akik e támogatást röviddel a menedéjog iránti kérelem valamely tagállamban történő benyújtása előtt ténylegesen igénybe vették.
- 15 A felperes az UNRWA védelmében vagy támogatásában részesült röviddel menedéjog iránti kérelmének benyújtása előtt, mivel „Family Registration Card”-ja szerint családtagként regisztrálták Jarmukban (Damaszkusz déli részén fekvő tábor).
- 16 A 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata szerinti, a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula feltételeinek felperes esetében való teljesülését a kérdést előterjesztő bíróság nem képes megítélni az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tisztázása nélkül.
- 17 A védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula célja a védelmi hézagok elkerülése. Ennélfogva nem zárható ki a főszabálynak megfelelően a Genfi Egyezmény szerinti menekültként az Európai Unió szintjén való elismerés, ha megszűnt az UNRWA által az Unióban nemzetközi védelmet kérő személynek biztosított védelem vagy támogatás. Ebből kell kiindulni akkor, ha valamennyi releváns körülmény egyedi értékelését követően bizonyítást nyer, hogy az érintett hontalan palesztin személyes biztonsága komoly veszélyben van, és az UNRWA, amelynek támogatását az érintett kérte, nem képes biztosítani számára azokat az életfeltételeket, amelyek megfelelnek az e szerv által ellátandó feladatnak, és e palesztin így rajta kívül álló körülmények miatt kénytelen elhagyni az UNRWA működési területét.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint annak vizsgálata során, hogy a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula értelmében e védelem vagy támogatás bármely okból megszűnt-e, különbséget kell tenni az UNRWA mandátuma területe elhagyásának időpontja és az AsylG 77. §-a (1) bekezdésének első mondata szerint releváns időpont között. A kérdést előterjesztő bíróság különbséget tesz továbbá fogalmilag egyrészt az UNRWA mandátumának területe (Area of Operations; lásd: UNRWA, CERI VII.C.) mint a műveleti területek összessége, másrészt pedig az egyes műveleti területek (Fields of Operation; lásd: UNRWA, CERI VII.E.) között.
- 19 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdéssel arra keres választ a kérdést előterjesztő bíróság, hogy annak megítélése során, hogy a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula feltételei fennállnak-e az UNRWA mandátuma területének elhagyásakor, területi szempontból kizárólag az érintett

hontalan személy utolsó tényleges tartózkodási helye szerinti műveleti terület releváns-e, vagy e tekintetben további műveleti területeket is figyelembe kell venni.

- 20 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint nem kizárólag azt a konkrét műveleti területet kell alapul venni, ahol a hontalan személy az UNRWA mandátuma területének elhagyásakor ténylegesen tartózkodott, hanem ezenfelül az egyedi eset valamennyi körülményétől függően az UNRWA mandátumának területéhez tartozó további műveleti területeket is alapul kell venni.
- 21 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés keretében feltett kérdések annak tisztázására irányulnak, hogy milyen feltételek mellett kell további műveleti területeket is figyelembe venni a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula feltételei fennállásának vizsgálata során, amennyiben nem egyébként is általánosan a mandátum területének egészét kell alapul venni.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint az utolsó tényleges tartózkodási hely szerinti műveleti terület mellett azon műveleti területeket is figyelembe kell venni, amelyekhez a hontalan személyt az UNRWA mandátuma területének elhagyása előtt érdemi kapcsolat fűzte.
- 23 Egy hontalan palesztin csak akkor hivatkozhat a védelemnek vagy támogatásnak az utolsó tényleges tartózkodási hely szerinti műveleti területtől eltérő műveleti területen való igénybevételére, ha e területhez ilyen érdemi kapcsolat fűzi. E kapcsolat alapulhat az e területen való korábbi tartózkodáson, de egyéb körülmények, például közeli hozzátartozók e területen való tartózkodása is megalapozhatja azt. Ezenfelül szükséges, hogy a hontalan palesztin beutazhasson e műveleti területre, és ott tartózkodhasson, és ennek elvárhatónak kell lennie tőle. E tekintetben a beutazás engedélyezésére az adott műveleti terület joga az irányadó.
- 24 A Bíróság ítélkezési gyakorlata mindazonáltal arra utalhat, hogy minden esetben és a biztosított tényleges átjutási lehetőségtől függetlenül a mandátum területének egészét kell alapul venni, mert az ítélkezési gyakorlat szerint elegendő a védelemnek vagy támogatásnak az UNRWA működési területén való tényleges biztosítása, és az ítélkezési gyakorlat a működési terület fogalmát – legalábbis az Alheto ítéletben (7. pont, 131. és azt követő pontok) – a mandátum határokon átnyúló teljes területének értelmében használja. A kérdést előterjesztő bíróságban ezért felmerül a kérdés, hogy helytálló-e az irányelvnek általa tulajdonított értelmezés. Ezzel összefüggésben azt is tisztázni kell, hogy a további műveleti területen legutóbb vagy korábban fennállt szokásos tartózkodási hely feltételét képezi-e annak, hogy a hontalan palesztin arra hivatkozhat az UNRWA védelmének vagy támogatásának az e területen való igénybevétele érdekében.
- 25 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés annak tisztázását szolgálja, hogy a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula

feltételeinek fennállása csak bizonyos korlátok között állapítható-e meg a különböző műveleti területek közötti helyváltoztatások esetén.

- 26 A Bíróság ítélkezési gyakorlata tisztázza, hogy az UNRWA mandátumának területétől való pusztán távollét vagy az annak elhagyására vonatkozó önkéntes elhatározás nem minősíthető a védelem vagy a támogatás megszűnésének (El Kott és társai ítélet, 49. és azt követő pontok, 59. pont). A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának első mondatában rögzített, a menekültkénti elismerést kizáró ok arra a hontalan személyre is vonatkozik, aki azért hagyja el az UNRWA mandátumának területét, mert a tényleges tartózkodási helye szerinti műveleti területen személyes biztonsága komoly veszélyben van, és az UNRWA nem képes ott számára védelmet vagy támogatást biztosítani, amennyiben kényszerítő ok nélkül utazott e műveleti területre annak ellenére, hogy a korábbi tartózkodási helye szerinti műveleti területen személyes biztonsága nem volt komoly veszélyben, és az átutazás időpontjában fennálló körülmények alapján arra sem számíthatott, hogy a befogadó műveleti területen az UNRWA védelmében vagy támogatásában részesül, és belátható időn belül visszatérhet a korábbi tartózkodási helye szerinti műveleti területre.
- 27 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdés keretében feltett kérdések célja annak tisztázása, hogy annak megítélése során, hogy a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula feltételei fennállnak-e a releváns döntéshozatali időpontban (az AsylG 77. §-a), területi szempontból kizárólag az érintett hontalan személy utolsó szokásos tartózkodási helye szerinti műveleti területet kell-e alapul venni, vagy e tekintetben további műveleti területeket is figyelembe kell venni.
- 28 A 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondata szerinti *ipso facto* menekültkénti elismeréshez nem elegendő önmagában az, hogy a mandátum területének elhagyásakor már megszűnt az UNRWA által az érintettnek biztosított védelem vagy támogatás. Az *ipso facto* menekültkénti elismeréshez ezenfelül az is szükséges, hogy az érintett számára a tényállást megállapító bíróság utolsó tárgyalásának vagy határozathozatalának az AsylG 77. §-a szerint releváns időpontjában lehetetlen volt visszatérni a működési területre, és újból igénybe venni az UNRWA védelmét vagy támogatását.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság afelé hajlik, hogy a védelmet vagy támogatást magában foglaló klauzula feltételei további fennállásának vizsgálata során az utolsó szokásos tartózkodási hely szerinti műveleti terület mellett azokat a műveleti területeket is figyelembe kell venni, amelyekhez az érintett hontalan személyt érdemi kapcsolat fűzi. Ilyen kapcsolatot alkalmasint már egy tényleges, de (még) nem szokásos tartózkodási hely is létrehozhat. E kapcsolatot mindazonáltal egyéb körülmények, például közeli hozzátartozók e műveleti területen való tartózkodása is megalapozhatja. Az e műveleti területen való

tartózkodásihely-létesítésnek lehetségesnek kell lennie az érintett számára, és elvárhatónak kell lennie tőle.

- 30 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdés keretében feltett kérdések a szokásos tartózkodási hely – az előzetes döntéshozatalra előterjesztett többi kérdésre adandó választól függően – adott esetben lényeges fogalma jelentésének tisztázására irányulnak.
- 31 A kérdést előterjesztő bíróság afelé hajlik, hogy egy (utolsó) szokásos tartózkodási hely megállapítása a jelen összefüggésben is kizárólag azt feltételezi, hogy a hontalan személy az érintett művelési területen ténylegesen megtalálta élete központját, ott tehát nem csak ideiglenesen tartózkodik, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok pedig nem fogantatosítottak vele szemben kiutasítási intézkedést. Nem szükséges, hogy a tartózkodás jogszerű is legyen.
- 32 A nemzeti ítélkezési gyakorlat szerint a szokásos tartózkodási hely fennállásának az a feltétele, hogy az adott személy ne csak ideiglenesen, hanem beláthatatlan ideig éljen az érintett országban, ami ezért bizonytalanná teszi a tartózkodás befejezését. A tartózkodás objektív körülményeinek bizonyos fokú folyamatosságra és szabályszerűségekre kell utalniuk. Az adott személy élete központjának a szokásos tartózkodási helyen kell lennie. A kérdést előterjesztő bíróságban felmerül a kérdés, hogy az uniós jogi fogalomnak (lásd a 2011/95 irányelv 2. cikkének d) pontját és különösen n) pontját) is megfelel-e a szokásos tartózkodási hely szerinti ország fogalmának az általa a nemzeti jogból merített meghatározása, és hogy ez alapján mennyiben van jelentőségük az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben említett további szempontoknak.